



Slagtekalve på gul- eller grøn foderration

En praksisafprøvning på Enerupvestergård ved Ribe har testet om slagtekalve kan vokse tilfredsstillende på et fuldfoder baseret på græs.

Af agrobiolog og kalverådgiver Camilla Bøgested Svenning Geven, Seges Innovation

Tidligere i 2024 omtalte nyhedsbrevet en spændende afprøvning med omkring 360 slagtekalve fra Enerupvestergård ved Ribe. Ud af i alt 12 hold blev de første kalve slagtet i august måned. Og Lykke, som er fodermester på bedriften, har nu sammen med Jannie og Kim netop sendt de sidste kalve i afprøvningen til slagtning her medio december. Så nu begynder det næste kapitel med at analysere data – en opgave, som projektleder Mogens Vestergaard ser frem til.

Gode resultater med græsfodring på AU

Afprøvningen bygger på resultater fra et 2-årigt kontrolleret forsøg på Danmarks Kvægforskningscenter (DKC) ved Aarhus Universitet i Foulum. Her viste det sig, at slagtekalve kunne vokse rigtig godt på både en foderration baseret på kolbema (gul ration) og på en mere utraditionel græs-baseret ration (grøn ration). Formålet med den opfølgende afprøvning på bedriften ved Ribe var derfor at teste, om disse resultater holder i praksis.

Målet er fortsat at få slagtekalvene til at vokse hurtigt, men uden de får problemer med vomsundheden. Dette gør det relevant at undersøge, om en græs-baseret ration kan være et alternativ til den traditionelle majs-baserede ration, når slagtekalve fodres med TMR.

Så udover at følge kalvenes tilvækst, fokuserer afprøvningen derfor også på deres sundhed og trivsel på de to foderrationer. Derfor undersøges kalvenes indre organer (vom, lever og lunger) ved slagtning for at vurdere eventuelle forskelle mellem slagtekalve på hhv. grøn og gul ration.

Undersøgelser på slagteriet

En tidlig morgen i november mødtes et team fra projektet på slagteriet Himmerlandskød i Ålestrup for at undersøge organerne fra 55 slagtekalve. Kalvene havde enten fået den gule majsration eller den grønne græsration.

Særligt vommen havde teamets interesse:

- Er der forskelle i omfanget af forandringer og skader i vommen afhængigt af foderrationen?
- Indikerer en bestemt foderration flere fordøjelsesproblemer, fx om der er mangel på struktur?

Det skal siges, at ingen i teamet vidste, hvilke foderrationer de forskellige slagtekalve havde været på, da organerne blev undersøgt.

Hvorfor undersøger vi kalvenes organer?

Når slagtekalve fodres med rationer med et højt indhold af stivelse og et lavt indhold af fibre bliver de fysiologisk set pressede. Vommen fungerer bedst, når den får en vis andel grovfoderfibre, der understøtter vomomsætningen, forgæringen og det mikrobielle system. Der skal altså være god bufferkapacitet, når vommikroberne danner syrer, så syrerne ikke skader vomvæggen – herunder med ætsninger. For når vomvæggen beskadiges, vil bestemte typer af bakterier invadere vomvæggen og derefter føres til leveren med blodet og etablere sig som bylder i leveren (se foto).

Data fra undersøgelsen på slagteriet er ved at blive opgjort, men det kan allerede nu afsløres, at der med begge fodringer generelt kun ses mindre, skader på vomvæggen, og at der ligeledes kun er et begrænset antal leverbylder med begge fodringer. Begge fund er tegn på, at vores 'designede' foderrationer virker, og det er et positivt resultat.

Vejen mod et mere bæredygtigt foder

Næste step er at opgøre resultaterne fra hele afprøvningen.

Her håber vi at kunne besvare om foderrationen påvirker tilvækst, klassificering og sygdomsregistreringer samt slagtefund med tegn på sygdom. På den lange bane er spørgsmålet også, om vi kan komme henimod at udvikle et mere bæredygtigt foder til slagtekalve fx i form af en græs-baseret foderration?

Vi ser frem til at præsentere resultaterne i det nye år.

Fund af byld i lever fra slagtet forsøgskalv

